

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1TdoV/15/2023
Identifikačné číslo spisu:	9521100288
Dátum vydania rozhodnutia:	19.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:9521100288.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Františka Moznera, JUDr. Petra Paludu, JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. v trestnej veci obvinenej Ing. N. Y. pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskej únie v štádiu pokusu podľa 14 ods. 1 k § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 19. novembra 2025 v Bratislave, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5To/6/2022, zo 4. mája 2023

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky odmieta.

Odôvodnenie

Najvyšší súd napadnutým uznesením podľa § 320 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v celom rozsahu zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 4T/13/2021, z 2. marca 2022 a podľa § 281 ods. 1 Trestného poriadku, z dôvodu uvedeného v § 215 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, zastavil trestné stíhanie obvinenej pre skutok kvalifikovaný ako prečin poškodzovania finančných záujmov Európskej únie v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť tým spôsobom, že

dňa 16. mája 2016 na ul. T. XX v V. podala na regionálnom pracovisku T. T. E. F. Jednotnú žiadosť na rok 2016, ktorou požiadala T. T. E. o poskytnutie priamej platby, a to jednotnej platby na plochu a platby na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie na užívanú výmeru 29,83 ha, pričom na poskytnutie platieb na poľnohospodárske pozemky v šiestich dieloch pôdnych blokov v štvorci T. H. XXXX/X s deklarovanou užívanou výmerou pôdy 3,89 ha v k. ú. F., v štvorci T. H. XXXX/X s deklarovanou užívanou výmerou trvalý trávnatý porast 0,40 ha v k. ú. F., v štvorci T. H. XXXX/X s deklarovanou užívanou výmerou trvalý trávnatý porast 1,30 ha, v štvorci T. H. XXXX/X s deklarovanou užívanou výmerou ornej pôdy 2,00 ha, v štvorci T. H. XXXX/X s deklarovanou užívanou výmerou ornej pôdy 2,16 ha a v štvorci T. H. XXXX/X s deklarovanou užívanou výmerou ornej pôdy 14,88 ha v k. ú. F. a F., teda v celkovej výmere 24,63 ha, v žiadosti o poskytnutie priamej platby a v jej

prílohách deklarovala obhospodarovanie tejto poľnohospodárskej plochy, i keď tieto poľnohospodárske plochy v tom čase nemala k dispozícii, ani ich nemala možnosť obhospodarovať pestovaním plodín uvedených v žiadosti, ani zachovávaním existujúceho trvalého trávnatého porastu, a teda nespĺňala požiadavky v zmysle § 7, § 8, § 5 ods. 1, ods. 2 a § 2 ods. 1, ods. 2 písm. b), c) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 342/2014 Z. z. v znení účinnom do 28. februára 2017, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb; vyplatením požadovaných priamych platieb by Slovenskej republike v zastúpení T. T. E., Q. XX, F. spôsobila škodu na finančných zdrojoch z Európskej únie pochádzajúcich z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu spolu vo výške 5 054,32 eur, pričom k vyplateniu finančných prostriedkov nedošlo z dôvodu kontrolných zistení o nesplnení podmienok na poskytnutie požadovaných platieb.

Generálny prokurátor podal dovolanie proti tomuto rozhodnutiu v neprospech obvinenej z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Trestné stíhanie obvinenej podľa generálneho prokurátora nemalo byť zastavené, nakoľko sankciu uloženú T. T. E. nemožno považovať za také rozhodnutie o inom správnom delikte, ktoré by bolo dostačujúce. Na základe nižšie uvedenej argumentácie zároveň možno dospieť k záveru, že v danom prípade nejde vôbec o iný správny delikt.

Administratívna sankcia uložená obvinenej totiž nie je sankciou v pravom slova zmysle - nepredstavuje povinnosť zaplatiť určitú peňažnú sumu správnomu orgánu, ale je osobitnou formou finančného postihu. Vyznačuje sa preventívnym charakterom a nemá povahu správneho trestania, keďže správny orgán v danom konaní štandardným spôsobom neposudzuje rozsah konania, jeho následok či úmysel žiadateľa. Sankcia je v tomto prípade automatická, resp. je výsledkom vopred definovaného výpočtu, ktorý nezohľadňuje úmysel konajúceho. Pre jeho uplatnenie postačuje nadhodnotenie, t. j. rozdiel medzi nahlásenou a určenou plochou. Jej cieľom je pôsobiť preventívne voči všetkým žiadateľom, aby nedochádzalo k pokusom o obchádzanie pravidiel v oblasti priamych podpôr. Správny orgán navyše vyplatenie tejto sankcie nevynucuje vo forme vymáhania či iným administratívnym postupom, a teda uplatňuje ju iba za predpokladu, že existuje peňažný nárok zo strany orgánu k žiadateľovi na poskytnutie platieb a súčasne takáto sankcia. Ak k zápočtu takejto sankcie nedôjde v priebehu troch po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov nasledujúcich po kalendárnom roku zistenia, nevyrovnaný zostatok sa zruší/zanikne a žiadateľ ostáva nepotrestaný, čím sa vytráca samotný individuálny prevenčný a sankčný aspekt uloženej sankcie.

Rozhodnutie vydané bez toho, aby ním došlo k zásahu do majetkovej sféry žiadateľa, podľa generálneho prokurátora nie je možné kvalifikovať ako rozhodnutie vo veci správneho trestania. S ohľadom na čl. 3 Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 640/2014, podľa ktorého: Uplatňovaním administratívnych sankcií a odmietnutia alebo odňatia pomoci alebo podpory stanovených v tomto nariadení nie je dotknuté uplatňovanie trestnoprávných sankcií, ak sú stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch, nie je možné voči takto uloženej sankcii sui generis ani fakultatívne uplatňovať zásadu ne bis in idem, nakoľko jej uložením nedochádza k žiadnemu vplyvu na trestnoprávne sankcie - tieto musia byť posudzované samostatne.

Pre posúdenie toho, či ide o vec správneho trestania, je podľa generálneho prokurátora potrebné vychádzať z povahy napadnutého rozhodnutia, a teda či ide o rozhodnutie trestného charakteru, s ktorým je spravidla spojené uloženie sankcie. Posúdenie tejto otázky je podstatné aj pre stanovenie jednotlivých kritérií kladených na výrokovú časť rozhodnutia orgánu verejnej správy. Predmetom súdneho konania by tak bolo rozhodnutie vydané vo veci porušenia finančnej disciplíny podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v súvislosti s nakladaním s verejnými prostriedkami, v rámci ktorého sú fyzické osoby a právnické osoby povinné zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia. Pod porušením finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1 písm. b) tohto zákona sa rozumie poskytnutie alebo použitie verejných prostriedkov nad rámec oprávnenia, ktorým dôjde k vyššiemu čerpaniu verejných prostriedkov, pričom zákonodarca vo štvrtom odseku naposledy

uvedeného ustanovenia s porušením takto vymedzenej finančnej disciplíny spája povinnosť odvodu vo výške porušenia finančnej disciplíny a penále vo výške 0,1 % zo sumy, v ktorej došlo k porušeniu finančnej disciplíny, za každý aj začatý deň omeškania s úhradou uloženého odvodu. Pojem „správne trestanie“ je legislatívne vymedzený aj v § 194 ods. 1 Správneho súdneho poriadku tak, že ide o rozhodovanie o priestupku, správnom delikte alebo sankcii za iné protiprávne konanie. Porušenie finančnej disciplíny pri nakladaní s verejnými prostriedkami, má povahu protiprávneho konania, ktoré je v rozpore so záujmom na účelnom, hospodárnom a efektívnom poskytovaní a používaní verejných prostriedkov. V prípade porušenia finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1 písm. b) zákona č. 523/2004 Z. z., zákonodarcu v § 31 ods. 4 tohto zákona upravil osobitný mechanizmus vyvodzovania zodpovednosti, založený na vydaní rozhodnutia v administratívnom konaní, ktorým sa zodpovednému subjektu uloží povinnosť odvodu čerpaných verejných finančných prostriedkov do príslušného rozpočtu verejnej správy. Účelom takto konštruovaného postupu je zosúladienie nezákonného stavu, ktoré spočíva vo vrátení verejných prostriedkov. Na rozdiel od sankčných mechanizmov uvedených v § 31 ods. 16 zákona č. 523/2004 Z. z., ktoré majú represívno-preventívny charakter, však tento postup má iba reparačnú povahu.

Podstatnou je podľa generálneho prokurátora aj tá skutočnosť, že túto „sankciu“ žiadateľ neuhrádza, nedochádza k jej vymáhaniu, ale v prípade, že si žiadateľ podá ďalšie žiadosti o priame platby a tieto sú mu priznané, T. T. E. žiadateľovi poníži priznané priame platby o výšku sankcie.

Tieto závery podľa generálneho prokurátora vyplývajú aj z čl. 19a ods. 1 Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 640/2014, podľa ktorého, ak vzhľadom na skupinu plodín podľa čl. 17 ods. 1 plocha nahlásená na účely režimov pomoci podľa hlavy III kapitól 1, 2, 4 a 5 a hlavy V nariadenia (EÚ) č. 1307/2013 a podporných opatrení podľa článkov 30 a 31 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 presahuje plochu určenú v súlade s článkom 18 tohto nariadenia, pomoc sa vypočíta na základe určenej plochy zredukovanej o 1,5 násobok zisteného rozdielu, ak daný rozdiel presahuje buď 3 % určenej plochy, alebo dva hektáre. Administratívna sankcia nesmie presiahnuť 100 % súm vypočítaných na základe nahlásenej plochy. Podľa štvrtého odseku tohto článku, ak sumu vypočítanú podľa odsekov 1, 2 a 3 nie je možné v plnej miere započítať v priebehu troch kalendárnych rokov nasledujúcich po kalendárnom roku zistenia v súlade s článkom 28 vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 908/2018, nevyrovnaný zostatok sa zruší. Podľa naposledy uvedeného článku, upravujúceho vymáhanie prostredníctvom započítania, bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek iné opatrenia vymáhania stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch, členské štáty započítavajú všetky ešte neuhradené dlhy príjemcu zistené v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi voči akýmkoľvek budúcim platbám, ktoré uhrádza platobná agentúra zodpovedná za vymáhanie dlhu predmetného príjemcu. T. T. E. tak postupuje voči všetkým žiadateľom o priame podpory rovnako.

Podstatou právnej úpravy obsiahnutej v čl. 19a ods. 1 a 4 delegovaného nariadenia komisie (EÚ) č. 640/2014 je postup stanovený pri výpočte podpory, resp. administratívnej sankcie v prípade, ak nahlásená plocha presahuje určenú plochu s tým, že je daný spôsob vysporiadania administratívnej sankcie formou jej započítania v priebehu troch nasledujúcich kalendárnych rokov nasledujúcich po kalendárnom roku zistenia. Na základe toho možno vyvodiť, že predmetná administratívna sankcia nie je sankciou v pravom slova zmysle, t. j. nepredstavuje povinnosť zaplatiť určitú peňažnú sumu správne orgánu, ale je osobitnou formou finančného postihu, resp. sankciou sui generis. Pre jeho uplatnenie postačuje existencia tzv. nadhodnotenia, t. j. rozdielu medzi nahlásenou a určenou plochou. Ide o dopad s cieľom pôsobiť preventívne voči všetkým žiadateľom, aby nedochádzalo k pokusom o obchádzanie pravidiel stanovených v oblasti priamych podpôr.

Správny orgán vykonanie - vyplatenie takejto sankcie nevynucuje vymáhaním alebo iným administratívnym postupom, a teda uplatňuje ju iba vtedy, ak existuje peňažný nárok zo strany orgánu k žiadateľovi na poskytnutie platieb a zároveň takáto sankcia. S poukazom na čl. 19a ods. 4 delegovaného nariadenia komisie (EÚ) č. 640/2014, v posudzovanom prípade, v ktorom bola podaná jednotná žiadosť na rok 2016, sa uložená sankcia uplatnila formou započítania na prípadne schválené priame podpory do sumy 2 896,60 eur, na ktorú by žiadateľka mala nárok podaním jednotnej žiadosti v priebehu troch

kalendárnych rokov nasledujúcich po roku 2016 (po roku podania jednotnej žiadosti), s tým, že ak sankciu nebude možné uplatniť v plnej miere v priebehu troch kalendárnych rokov nasledujúcich po kalendárnom roku zistenia, nevyrovnaný zostatok zanikne. Obvinená ako prijímateľka bola informovaná listami z 27. júna 2017 a 28. februára 2019 o započítaní sumy vylúčenia voči schváleným platbám v súlade s čl. 28 vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 908/2014, a to nasledovne: schválené platby - 2 688,51 eur, celkové vylúčenie - 2 896,60 eur a zostávajúca suma vylúčenia - 208,09 eur, pričom aktuálne je platnosť tejto administratívnej sankcie ukončená.

Sankcia uložená obvinenej nemala charakter iného správneho deliktu, tak ako to predpokladá ustanovenie § 215 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, a preto najvyšší súd nemohol v týchto intenciách viesť úvahy o prípadnej aplikácii zásady ne bis in idem.

Na podklade týchto úvah generálny prokurátor navrhol, aby najvyšší súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že napadnutým rozhodnutím bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku porušený zákon v § 320 ods. 1, § 281 ods. 1 a § 215 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku v prospech obvinenej. Aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil toto rozhodnutie ako aj všetky naň nadväzujúce rozhodnutia, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal najvyššiemu súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obvinená k tomuto dovolaniu uviedla, že sa nestotožňuje s tvrdením generálneho prokurátora, že sankciu, ktorá jej bola uložená, nemožno pokladať za rozhodnutie o inom správnom delikte, ktoré by bolo dostačujúce, resp. že nejde vôbec o správny delikt a sankciu v pravom slova zmysle.

O správnom delikte podľa obvinenej možno hovoriť, ak protiprávne správanie osoby je postihnutelné sankciou vykonávateľa verejnej správy. Za správnu sankciu v zmysle vysvetľujúceho memoranda k odporúčaniu Výboru ministrov R (91) 1 o správnych sankciách je potrebné považovať opatrenia represívnej povahy vo vlastnom zmysle slova, pričom je irelevantné, či takáto sankcia má podobu pokuty alebo iného represívneho opatrenia nepeňažného charakteru. Identifikácia toho, čo má z právneho hľadiska povahu sankcie ukladanej vykonávateľom verejnej správy, je jednoduchá, ak samotný zákon označuje opatrenie za sankciu. Aj samotný dovolateľ pritom pracuje s pojmom „sankcia“.

Tým, že obvinená podala žiadosť, v ktorej mala nadhodnotiť výmeru pozemkov, na ktoré žiadala priznať dotáciu, dopustila sa porušenia finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1 písm. b) zákona č. 523/2004 Z. z. Jej konanie bolo vyhodnotené ako protiprávne a za to jej bola rozhodnutím T. T. E. uložená sankcia vo výške 2 896,60 eur, čím bolo zasiahnuté do jej majetkových práv, pretože inak by jej dotácia nebola ponížená o uvedenú sumu. Táto sankcia sa teda reálne odrazila na jej majetku.

Chápanie porušenia finančnej disciplíny podľa § 31 zákona č. 523/2004 Z. z. ako správneho deliktu sa pritom už prejavilo v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu, a to napr. v jeho rozsudku, sp. zn. 3Sžf/86/2009, z 13. mája 2010, v ktorom aplikoval na postihovanie porušenia finančnej disciplíny zásadu správneho trestania spoločnú s trestaním trestných činov.

Obvinená ďalej poukázala na rozsudok najvyššieho súdu, sp. zn. 4Sžo/5/2012, z 18. apríla 2012 a literatúru, v ktorej sa uvádza, že v súvislosti s finančnoprávnymi sankciami spadajúcimi do odvetvia finančného práva možno postihované konania svojou právnou povahou a právnou povahou subjektu, ktorý tieto sankcie udeľuje (orgán verejnej moci), zaradiť medzi správne delikty. Preto aj v oblasti práva finančného trhu a všeobecne v odvetví finančného práva, ktoré sa len vývojovo emancipovalo zo správneho práva, sa uplatňuje administratívne trestanie.

K aplikácii zásady ne bis in idem obvinená poukázala na čl. 4 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a potrebu extenzívneho výkladu pojmov „trestné konanie“ a „trestný čin“, aby tento dohovor poskytoval ochranu aj v konaniach o priestupkoch a iných správnych deliktoch, ktoré majú trestnoprávny charakter. Pre zodpovedanie, či konkrétny správny delikt možno považovať za „trestný“, obvinená poukázala na tzv. Engelove kritériá, dôvodiac, že ak sankcia za správny delikt

uložená správnym orgánom mala trestnú povahu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní aplikovať zásadu ne bis in idem a zastaviť trestné konanie.

Obvinenej podľa vlastných slov za nesplnenie povinnosti (nahodnotenie užívanej výmery poľnohospodárskej pôdy) bola uložená sankcia, ktorá má povahu trestnej sankcie (hoci aj sui generis), pričom posudzované trestné konanie je konaním o tom istom skutku, a teda sú tu dané prvky bis aj idem.

Nakoľko obvinená považuje napadnuté rozhodnutie za vecne správne, navrhla, aby najvyšší súd dovolanie generálneho prokurátora odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, resp. zamietol podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku.

K dovolaniu sa vyjadrila aj poškodená T. T. E., avšak dovolací súd na obsah tohto podania v zmysle prvej vety § 376 Trestného poriadku neprihliadal, nakoľko jeho rozhodnutím táto procesná strana nemôže byť priamo dotknutá.

+ + +

Najvyšší súd ako súd dovolací po zistení, že dovolanie generálneho prokurátora spĺňa všetky formálne podmienky podľa § 382 písm. a), b) a d) až f) Trestného poriadku, sústredil svoju pozornosť na jeho vecnú stránku a dospel k záveru, že mu nie je možné vyhovieť, nakoľko zrejým spôsobom nespĺňa dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Generálnym prokurátorom uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku napĺňa, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

K citovanému dovolaciemu dôvodu možno uviesť, že jeho účinné uplatnenie pripúšťa dve alternatívy. Môže ísť buď o námietku založenú na nesprávnej kvalifikácii skutku obsiahnutého vo výroku napádaného rozhodnutia, alebo (súčasne) o výhradu spočívajúcu v nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Za každých okolností však musí ísť o námietky právne, nikdy nie skutkové, keďže to explicitne vylučuje veta za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pod právnym posúdením sa rozumie aplikácia Trestného zákona na skutkový stav, ktorý bol zistený. V prípade odsudzujúceho rozhodnutia dovolateľ akceptuje skutkové zistenia súdu, obsiahnuté vo výroku napádaného rozhodnutia, avšak namieta, že tieto nie je možné podradiť pod zákonné znaky trestného činu, za ktorý bol obvinený uznaný za vinného.

Pokiaľ ide o druhú z uvedených alternatív, a teda nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, táto námietka nespočíva priamo v kvalifikácii skutku, ale v právnom posúdení inej okolnosti majúcej význam z hľadiska hmotného práva. Tým sa rozumie najmä nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), premlčania trestného stíhania (§ 87 Trestného zákona), pochybenia súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Trestného zákona), ako aj sprísnenia ukladania trestu odňatia slobody (§ 47 ods. 2 Trestného zákona). Naplnenie tejto alternatívny dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku pritom nemusí mať pôvod iba v Trestnom zákone, ale aj v nesprávnom použití iných mimotrestných ustanovení, ktoré majú hmotnoprávnu povahu.

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, odvolací súd zastavil trestné stíhanie obvinenej podľa § 320 ods. 1 písm. c), § 281 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 215 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku.

Najvyšší súd s ohľadom na ustanovenia použité odvolacím súdom poznamenáva, že ak odvolací súd

dospeje k záveru o zastavení trestného stíhania podľa § 215 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, pri svojom rozhodovaní postupuje iba podľa § 320 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a nie aj podľa § 281 Trestného poriadku.

Podľa § 215 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku prokurátor môže zastaviť trestné stíhanie, ak o skutku obvineného bolo už právoplatne rozhodnuté disciplinárne iným orgánom alebo orgánom príslušným na konanie o priestupku alebo o inom správnom delikte, cudzozemským súdom alebo iným cudzozemským orgánom príslušným na konanie o trestnom čine, priestupku alebo o inom správnom delikte a toto rozhodnutie možno považovať za dostačujúce.

K tomuto dôvodu na zastavenie trestného stíhania možno vo všeobecnosti uviesť, že predstavuje výnimku zo zásady legality (§ 2 ods. 5 Trestného poriadku) v podobe zásady oportunity (upravenej v § 215 ods. 2, ods. 3, § 216, § 218 a § 220 Trestného poriadku) a v tomto zmysle je teda prejavom diskrečnej právomoci prokurátora alebo súdu.

Zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku prichádza do úvahy, len ak nie je daný niektorý z obligatórnych dôvodov na zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. a) až h) Trestného poriadku (R 6/1977) a skutkové okolnosti prípadu dovoľujú využiť tento nástroj procesnej oportunity; týmito okolnosťami sú:

- a) predchádzajúce rozhodnutie o skutku obvineného iným orgánom (tunajším správnym orgánom alebo cudzozemským súdom/orgánom), ktoré súčasne
- b) možno považovať za dostačujúce najmä s prihliadnutím na povahu a závažnosť konania, osobu páchateľa, jeho pomery, možnosť nápravy, ochranu spoločnosti a ostatné zásady ukladania sankcií.

Fakultatívny dôvod zastavenia trestného stíhania podľa § 215 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku si nemožno zamieňať s procesnou situáciou, ak skoršie rozhodnutie o disciplinárnom previnení, priestupku či inom správnom delikte za totožný skutok má trestnoprávny charakter v zmysle čl. 4 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [či niektoré z takýchto rozhodnutí má trestnoprávny charakter, sa zisťuje podľa tzv. Engelových kritérií (formulovaných Európskym súdom pre ľudské práva v rozsudku vo veci Engel a ďalší proti Holandsku, sťažnosť č. 5100/71, z 8. júna 1976), doplnených o tzv. test komplementárnosti (majúci pôvod v rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci A. a B. proti Nórsku, sťažnosti č. 29758/11 a 24130/11, z 15. novembra 2016)]. Pokračovaniu v trestnom stíhaní pri pozitívnom zistení bráni zásada ne bis in idem, vyplývajúca z uvedenej medzinárodnej zmluvy, pre ktorú je trestné stíhanie neprípustné podľa § 9 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a je nutné ho obligatórne zastaviť podľa § 215 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku.

Nadväzujúc na vyššie uvedený spôsob rozhodnutia v tejto veci, trestné stíhanie obvinenej nebolo zastavené pre procesnú prekážku ne bis in idem, ale vlastný záver súdu o neúčelnosti pokračovania v trestnom stíhaní podľa § 215 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, odvíjajúci sa z existencie právoplatného rozhodnutia T. T. E., č. XXX/XXXX/XXXXX/XXXX, z 10. mája 2017, ktorým bola obvinenej za identický skutok uložená sankcia vo výške 2 896,60 eur.

Pre dovolací súd je však podstatným, že právny základ a mechanizmus uplatnenia zásady oportunity, ktorú odvolací súd aplikoval pri zastavení trestného stíhania obvinenej cez § 215 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, je výlučne procesný. Zásada oportunity (a rovnako to platí aj pre zásadu ne bis in idem; k tomu pozri uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 6Tdo/70/2019, z 13. januára 2021) inými slovami nemá svoje zákonné vyjadrenie v hmotnoprávnom ustanovení, a preto námietky spojené s jej použitím ipso facto nie sú spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Napokon, ani generálny prokurátor v dovolaní neoznačil žiadne hmotnoprávne ustanovenie, aplikáciou ktorého malo dôjsť k porušeniu zákona v prospech obvinenej.

Námietke zvolenej generálnym prokurátorom by v Českej republike zodpovedal dovolací dôvod podľa §

265b ods. 1 písm. f) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bolo (okrem iného) rozhodnuté o zastavení trestného stíhania, hoci neboli splnené podmienky pre také rozhodnutie. Naša právna úprava však takýto dovolací dôvod nepozná, ako na to najvyšší súd už dlhodobo poukazuje vo svojej rozhodovacej činnosti (k tomu pozri napr. odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu, sp. zn. 2Tdo/46/2016, z 26. júla 2016).

Najvyšší súd sa bližšie nezaoberal tvrdeniami dovolateľa o nedôvodnosti zastavenia trestného stíhania obvinenej, keďže z podstaty jeho námietky vyplýva, že nespĺňa nielen deklarovaný, ale ani iný dôvod uvedený v prvom odseku ustanovenia § 371 Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.